

דף קיט.

עין משפט א.

ח"מ סימן טו פ"א

א. כל דין שבא תחילה לפני הדיין^ק, צריך לדון, אם לא שהוא^ר ת"ח אפי' בא לבסוף צריך להקדימו, ש' ומצוה ג"כ להפך בזכותו מה שיכול.

הגה: ב. גם אם קרובו של הדיין בא לדון צריכים לדון אותו תחילה מפני כבוד החכם. ואם פתחו בדין אחר אינו צריך להפסיק, משא"כ בת"ח שבא לפניו גם אם פתחו^ה בדין תחילה לאחר מפסיקין ודנין אותו תחילה, שלא יתבטל מתלמודו.

עין משפט ב.

או"ח סימן רסב פ"ג

ג. ילבש בגדיו הנאים וישמח בביאת שבת כיוצא לקראת המלך^א, וכיוצא לקראת חתן וכלה.

הגה: ילבש מיד בגדי שבת אחר שרחץ עצמו וזהו כבוד השבת, וע"כ לא

ק. מר"ל בסנהדרין דף ח' ע"א. ולא תלוי בביאה לביה"ד. אלא משעה שהעמיד עצמו לפני הדיין, והדיין הכין עצמו לשמוע טענתו. סמ"ע ס"ק א'.

ר. משבועות ל' ע"א, וכתב הב"ח אפי' שלח שלוחו מהא דרב ענן בכתובות ריש דף ק"ז, ועיין קצות ס"ק א' דחילק בין שלוחו דעומד לפניו תדיר למורשה של ת"ח. ואפי' בא הת"ח בסוף מקדימין אותו דעשה דכבוד תורה עדיף כתירוצ' השני שם בתוס' דאית ביה את ה' אלוך תירא לרבות ת"ח. ועדיף מעשה ד"כקטן כגדול תשמעון".

ש. משבת קי"ט. וכתב הסמ"ע דאין ת"ח בזמנינו, ובש"ך ס"ק א' הביא תשובת ר"י מטארני דלדבריו משמע שיש ת"ח בזמנינו, וכן הב"ח כתב דאף בזמן הזה לא יהיה נגרע מאלו היה בורר לדיין, שצריך להפך בזכותו יותר.

ת. ודלא כהב"ח שהשיג על מור"ם בזה. ועיין סמ"ע ס"ק ה'.

א. ויעיין בשער הכוונות דף ס"ד ע"ג סדר קבלת שבת, ושם יחזיר פניו למערב ששם החמה שוקעת ובעת שקיעתה ממש יש לסגור העינים, וישים ידו השמאלית על החזה ויד ימינו ע"ג שמאל ויתכוון באימה וביראה כעומד לפני המלך לקבל תוספת קדושת שבת, ואז יתחיל לומר מזמור לדוד הבו לה' בני אלים כולו בנעימה ואח"כ יאמר באי כלה ג"פ שבת מלכתא, אח"כ יאמר מזמור שיר ליום השבת ואח"כ ה' מלך גאות לבש ואז יפתח עיניו.

נהגו שלא לומר קבלת שבת ביום הכיפורים שחל להיות בשבת משום שאין נשמה יתירה מפני התענית, אבל אומרים מזמור שיר ליום השבת, כה"ח אות ל"ה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ירחץ עצמו אלא סמוך לערב ^ב כדי שיתלבש מיד.

עין משפט ג.

או"ח סימן רנ סעיף א

א. ישכים בבוקר ביום ששי להכין צרכי שבת ^ג, ואפי' יש לאדם כמה עבדים לשמשו ישתדל להכין בעצמו ^ד דבר מה לצורך השבת כדי לכבדו, כי גם גדולי ישראל עשו כן ומהם ילמד האדם כי זהו כבודו שמכבד השבת ^ה.

עין משפט ד.

או"ח סימן תרי סעיף ד

ה. נוהגים להרבות נרות ^ו בביהכנ"ס ולהציע בגדים נאים בביהכנ"ס.

ב. ועוד שהנאת הרחיצה באה אחרי שעה, א"ר אות ו'.

ג. וזהו סוד "והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו". וצריך האדם לקנות כל צרכי שבת ביום ו' ולא ביום ה', והמכין ביום ה' לא קיים המצוה כראוי, כה"ח בס' רנ"א אות כ"ו. וכל מה שיקנה יאמר לכבוד שבת, וזהו ענין הכנה במעשה, כ"כ בשער הכוונות ובפרי עץ חיים שער י"ח פ"א ופ"ב, ומ"א בס"ק א', וברכי יוסף. והטעם שע"י הדיבור יחול קדושת השבת על אותו דבר כי הדיבור לא דבר ריק הוא, ואפי' בהליכתו טוב שיאמר הריני הולך לקנות לכבוד שבת.

ואם זה דבר שא"א למצוא אותו ביום ו' יקנה אותו ביום ה' כמו בשר וכדומה.

ד. הזיעה שאדם מזיע בצרכי שבת בה מוחק הקב"ה כל העוונות כמו הדמעות, וע"כ צריך לטרוח הרבה לכבוד שבת, כה"ח אות ה' מספר כוונות האר"י ז"ל הישן.

ה. דמיון בו יותר מבשלוחו בכל המצות, מ"א ס"ק ב' מקידושין מ"א ע"א ופ' רש"י שם דכשאדם עושה בעצמו מקבל שכר יותר.

ומצוה לטעום התבשילין בע"ש וכן אמרו בירושלמי טועמיה חיים זכו.

ו. ת"ח שתורתו אומנותו ואינו מתעסק כלל בדברים אחרים יכוון לקיים מצות "והכינו" ע"י שיקרא שנים מקרא ואחד תרגום, והכנת המעשה בערב ע"י הכנת נרות שבת. כה"ח אות ט' מהאר"י ז"ל.

ז. ויפנה ביתו מקורי עכביש כי יש בזה סוד להעביר גילולים מן הארץ והסרת הקלי', ויעשה זאת לפני השעה חמישית שאחרי זה יש הארת שבת. כה"ח אות י'.

ח. וטוב שאדם יפשפש במעשיו בכל ע"ש ויחזור בתשובה כדי שיתכפר לו ע"י שמירת השבת, ועוד כדי שיקבל תוספת של נשמה היתירה. כה"ח אות י"א.

ט. אסור להזכיר "שבת" ללא צורך וכ"ש במקומות שאין מזכירין בו דברי תורה, כי שבת זה ג"כ שמו של הקב"ה כמ"ש בזוהר בפ' יתרו דף פ"ח.

י. והוא מנהג קדמון, שדורשים לקדוש ה' מכובד, זה יוה"כ, וכיון שאין לכבדו באכילה ושתיה מכבדו בכסות נקיה ונרות. ט"ז ס"ק ב'. מ"ב אות ט'.

הגה: ונוהגים להדליק נר נשמה לכל אדם^ז. ומי שכבה נרו ביום הכיפורים יחזור וידלקנו במוצאי יוה"כ, ולא יכבה אותו אלא יניח אותו עד שיגמר, וגם מדליקין נר נשמה לנפטרים.

וגם יקבל עליו שלא יכבה במוצאי יוה"כ נרו לא הוא ולא אחר.

הגה: י"א שיש להציע השולחנות ביוה"כ כמו בשבת.

הגה: יש נוהגים ללבוש בגדים לבנים^ח נקיים ביוה"כ דוגמת מלאכי השרת. וכן נוהגים ללבוש הקיטל שהוא לבן ונקי, וגם הוא בגד הנפטרים שעי"ז לב האדם נכנע ונשבר.

עין משפט ה. או"ח סימן רפח פעיף ז

ז. אם הקדימה לאכול היא עונג לו יקדים, ואם האיחור עונג יאחר.

הגה: מי שיש לו סעודות כל יום כמו בשבת, ישנה להקדים או לאחר בשבת.

דף קיט:

עין משפט א. או"ח סימן רפח פעיף א

א. אומר ויכולו^ט בתפלת ערבית.

ז. **ו** גם שיכרך עליו במוצאי כיפור, וגם לצורך התפילות. והלבוש כתב טעם שיבא זה הנר ויכפר על הנשמה שנקראת נר אלהים, שנאמר "נר ה' נשמת אדם".

וגם נ"ר בגמטריה כנגד רמ"ח אבריו של אדם עם רוח ונשמה הרי נ"ר, שירחם ה' על כולם, והנשים פטורות.

ח. **ו** ונשים יכולות ללבוש הקיטל שיכנע לבם, אבל לא יקשטו עצמם בתכשיטים כמו בשבת ויו"ט. מ"ב אות ט"ז. ואין ליכנס בקיטל לבית הכסא מאחר שהוא מיוחד לתפלה. מ"ב אות י"ח. גם מי שרגיל ללבוש שק בעשרת י"ת לא ילבש אותו לא בערב יוה"כ ולא ביום כיפור. כה"ח אות ל"ח.

ט. **ו** בשבת קי"ט ע"ב אמרו כל האומר ויכולו כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, אל תקרי ויכולו אלא "ויכלו פי' הקב"ה והאדם".

ו ועוד שם כל האומר ויכולו שני מלאכי השרת המלוין לאדם מניחין את ידיהם על ראשו ואומרים לו "וסר עונך וחסאתך תכופר" וע"כ יש להרהר בתשובה לפני אמירת ויכולו כי הכפרה באה ע"י התשובה, כה"ח אות ב'.

ו והמנהג בערבית לומר וינוחו בה ובשחרית אומרים וינוחו בו ובמנחה "בם" וגורי

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ב.

או"ח סימן רפב סעיף א

א. יסדר שולחנו^י ויציע המטות ויתקן כל עניני הבית^ב כדי שימצאנו ערוך ומסודר בבאו מביהכנ"ס^ל.

האר"י ז"ל קיימו מנהג זה וכתבו סוד בדבר, וגם בהגהת הרמ"ז כתב כן והוסיף שיש סוד בדבר, אך מנהג בית אל בירושלים לומר בערבית בה ובשחרית ובמנחה בו, וכן ברצה והחליצנו בברהמ"ז כלילה יש לומר בה וביום בו וכל אחד ומנהגו בזה, והנהוגים לומר במנחה "בס" יאמרו גם שבתות בלשון רבים, כה"ח אות ב'.
 ובשער הכוונות דף ע"א ע"ג כתב טעם ע"פ הסוד באמירת ג' פעמים "ויכולו השמים". ואם התחיל רצה בעמידה ולא אמר ויכולו יאמר אחרי העמידה פעמים ויכולו, כה"ח אות ד'.

י. שבת קי"ט ע"ב, והאר"י ז"ל היה מקפיד מאוד לאכול על שולחן של ד' רגלים כדוגמת שולחן של בית המקדש, שער הכוונות דף ע"ב ע"א, ומנורה בדרום ושולחן בצפון ומטה בין צפון לדרום.

ו. גם צריך לסדר על השולחן י"ב לחמים בכל אחת מג' סעודות כנגד י"ב לחם הפנים. ועיין בכה"ח אות ב' סדר סידורם, ושם באות ג', מי שאין לו אפשרות לי"ב לחמים לא יפחות מד' לחמים ואם אין לו אלא שלשה לא יניח על השולחן אלא שנים, וכן אם יש לו חמשה או ששה לא יניח כי אם ארבעה.

כ. בכניסת האדם לבית יאמר בקול רם ובשמחה שבת שלום, כחתן המקבל הכלה בשמחה גדולה, ואם אמו קיימת בחיים ינשק את ידיה, משער הכוונות דף ע"א ע"ב. כה"ח אות ו'.

ז. גם יסתכל בב' נרות גם אם הדליק ז' נרות, אחד כנגד זכור והשני כנגד שמור. ויכוון בהסתכלות בנרות כנגד הה' ראשונה שהיא הבינה והנר השני כנגד הה' האחרונה דהוי' כנגד המלכות ואח"כ יכוון בזיווג נ"ר הוי' אהיה הוי' אלהים, והוי' אדנות, כה"ח אות ז'. ועיין שם באות ח' המשך סדר הקפת השולחן וכוונת ההדסים, ואח"כ יאמר "שלום עליכם" וכו'.

ח. אח"כ יקבל האדם הכוס מאחר משתי ידיו לשתי ידיו ואח"כ יעבירו ליד ימין ויגביהנו נגד החזה ויאמר לשם יחוד שלפני הקידוש.

בשעת נטילת ידיים יטול בעמידה ויגביה שתי ידיו עד כנגד ראשו, שער הכוונות דף ע"ב ע"א, ועיין בכה"ח אות י"א הכוונה בזה.

אחר הסעודה יאמר ד' פרקים הראשונים במסכת שבת, ואח"כ מים אחרונים ובהמ"ז. ויזהר שלא יהיה השולחן מגולה בלי מפה ע"כ יש ששמים ב' מפות שגם כשמסלק העליונה נשאר השולחן מכוסה בשניה.

וכל מה שיעשה יאמר לכבוד שבת.

ל. דאמר ר' יוסי ב"ר יהודה שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם בע"ש מביהכנ"ס לביתו אחד טוב ואחד רע, וכשבא לביתו ומצא נר דלוק ושולחן ערוך ומטתו מוצעת מלאך הטוב אומר יה"ר שתהיה לשבת אחרת כך ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו, ואם לאו ההיפך, משבת קי"ט ע"ב.

ו. וכתב הרב יעב"ץ בסידורו עמודי שמים מנהג לברך הבנים והבנות בכניסה לבית, שאז חל השפע וראוי להמשיכו על הילדים בפרט על הקטנים שלא טעמו טעם חטא ועל ידיהם הוא מתפשט יותר, אבל גם הבנים הגדולים מקבלים ברכה מאבותיהם ונכון הוא. כה"ח אות י"ז. ועוד דנשיקת יד של גדולים בתורה משיג בזה תועלת גדולה לפי הקדושה שיש בידי החכמים דחכמים מחדשים בכל יום הלכות וכותבין ביד ימין ומסייעת להם יד שמאל

הגה: ויהיה שולחנו ערוך כל יום השבת ^מ ואין לשנות.

עין משפט ד.

או"ח סימן ש פעיף א

א. לעולם יסדר אדם שולחנו במו"ש ^ב כדי ללות את השבת אפי' אינו צריך אלא לכזית.

עין משפט ה.

או"ח סימן נו פעיף א

א. יש לכוין בעניית הקדיש ^ס ולענות אותו בקול רם ולהשתדל לרוין

ויש באצבעותיהן קדושת התורה כתובה באצבע אלהים, ועדיף לנשק ידיהם בעת שאין אומרים עלינו לשבח או דברי תורה כדי שיוכלו גם לברך.

אחר שהאשה תסדר השולחן כי סוד בדבר שהיא תסדר אותו תאמר הפסוק וידבר אלי זה השולחן אשר לפני ה' כשמימה ידיה עליו. ואם האשה לא אמרה פסוק זה בעלה יאמר אותו בבואו מביהכנ"ס שעי"ז תעשה קדושה על השולחן, כה"ח אות כ"א.

מ. היינו שיהיה מכוסה השולחן במפה.

נ. שבת קי"ט, ואמרו חז"ל דהלוז אינו נהנה אלא באכילת מו"ש, וכיון שלא נהנה מעץ הדעת אינו נפסד לעולם וממנו קמים לתחיה. וכתב בשער הכוונות כי ב' מיני תוספת קדושת שבת ישנם האחד ע"י התפלה והשניה ע"י כוונת הסעודות, וכנגד המשכת קדושת השבת לימי החול אנו עושים סעודה רביעית במו"ש, להמשיך אור קדושת סעודות שבת לכל הסעודות בימי החול. ועיין בכה"ח אות ט'.

וגם הנשים חייבות בסעודה רביעית כדי להמשיך הארה זו לימות החול, וגם כדי שהאבר שאינו נהנה רק מסעודה זו יהנה מכך.

ו. גם צריך לזהר שאדם יסדר שולחנו בפריסת מפה ושאר הדברים לעריכת שולחן אפי' אם אינו צריך אלא לכזית יעשה הכנה ויפרוס המפה משום כבוד שבת וכבוד המלך. ט"ז ס"ק א'.

ז. וכשאדם אוכל כזית ככפאו שד ובלי פריסת מפה איך ימשיך עליו תוספת קדושה עי"ז לימות החול וע"כ צריך לזהר בזה.

ח. וע"י שאדם דוחק עצמו לאכול סעודה רביעית לא יצטרך לאכול ולשתות מאכלים מרים לרפואה, כה"ח אות ד' מיפ"ל.

ט. שבת קי"ט ע"ב ופי' רש"י שם, וכן פי' ברבינו יונה בפ' ג' דברכות בכל כוחו היינו בכל כוונתו, והתוס' שם כתבו בשם ר"י והזהר דנראה שצריך לענות בקול רם וע"כ מר"ן השו"ע כתב שניהם כוונה ובקול רם, ומ"מ לא ירים קולו כדי שיתלוצצו ממנו בני אדם, ועיין בכה"ח אות א' מש"כ בשם הזהר, ושם באות ב' הזהירות שלא לדבר בשום קדיש ולא רק בשל התפילות.

י. אם נזדמן לו לענות אמן יהא שמיה רבה וקדושה וזה מצוי בכותל המערבי שבכל פינה מתפללים ואם יענה קדושה א"א לו לענות אמן יהא שמיה רבה, יענה אמן יהא שמיה רבה ואל יענה קדושה, מ"א ס"ק א' בשם באר שבע וכ"כ רבינו יונה סי' ט' וזה מכוון לדברי הזהר, כה"ח אות ג'.

יא. ואם כבר שמע קדיש ולא ענה קדושה יקדים עניית הקדושה אם אינו יכול אח"כ לענות

כדי לשמוע קדיש ע.

הגה: ולא יפסיק בין יהא שמיה רבא למברך פ. וי"א דלא יפסיק בין שמיה לרבא.

הגה: יש לעמוד ז כשעונים קדיש וכל דבר שבקדושה.

קדושה כדי לצאת י"ח, אבל אם יודע שיזדמן לו אח"כ קדושה יענה אמן יהא שמיה רבא קודם.

ומ"מ אם הוא מתפלל והגיע זמן קדושה בחזרת הש"ץ אפי' שמע עונים אמן יהא שמיה רבא יאמר קדושה משום מצוה בשעתה עדיפה וכאן הוא מקומה ויש לה טעם ע"פ הסוד, כה"ח אות ה'.

אם התחיל כבר לענות קדושה ושמע קדיש לא יפסיק כדי לענות יהא שמיה רבא, כ"כ הפר"ח סי' קכ"ה, וכה"ח אות ו'. כשכמה אחדים אומרים קדיש ואחד מקדים אם נמצאים כל אחד בתוך כדי דיבור של חבירו עם מי שיענה אמן עולה לשניהם ואם יש הפסק יותר מכדי דיבור יענה לכל אחד ואחד, כה"ח אות ח'. ויש לכוין באמן בגמטריה הוי' אדנות, וכן בראשי תיבות א'ל מ'לך נ'אמן.

ע. מי יתן והיה משתדל האדם על עניית אמנים והקדישים כמו על ריוח פרוטות, ועיין בכה"ח אות י"ח מוסר השכל ע"ז, ובפרט יזהרו בקדיש שאחר האגדה שם.

ומכלל תועלת הקדיש הוא שמועיל לעילוי נשמת הנפטרים וראוי לאומרו גם בשבת ויו"ט, ואפי' אחר י"ב חודש, ולפחות יאמר קדיש אחד כל יום וראוי שיאמר של הודו או קדיש על ישראל שלפני עלינו לשבח וכו' מקיים מכבדו במותו כי בגלל הדבר הזה יאריך ימים ושנות חיים, כה"ח אות י"ט.

פ. בענין יהא שמיה רבא, יש מפרשים ששמו י-ה יהיה רבא ויהיה שלם עם הו"ה, ולפ"ז צ"ל במפיק ה"א. כה"ח אות י"א.

ויכוון ג"כ שימחק שמו של עמלק ועי"ז יהיה שמו וכסאו שלם. שם. וטעם שאומרים אותו בארמית כדי שלא יתקנאו בנו המלאכים שאנו אומרים שבח גדול ונורא וע"כ אומרים אותו בלשון שאינם מבינים. שם.

ועוד טעם שהארמית מבינים אותו הקל"י וכדי שלא יתאחזו בעת עליית העולמות אנו אומרים אותו בלשון תרגום שמבינים ושומעים שהוא שבח נורא נכנעים ולא נאחזים בעליית העולמות, ועיין בכה"ח אות י"ב משער הכוונות.

יש לומר "לעלמי עלמא" ולא עם וא"ו "ולעלמי" דזה מוסיף אות אחת על כ"ח אותיות ע"פ סודן של דברים, כה"ח אות י"ג.

וכן צ"ל "מן כל" ברכתא ולא "מכל" דזה מחסר במספר ע"פ הסוד שם.

כתב השל"ה דצריך להפסיק קצת בין אמן ליהא שמיה רבא, שהאמן חוזר על יתגדל ויתקדש אבל יהא שמיה רבא זה שבח בפני עצמו.

וה"ה שיש להפסיק בין אמן למודים בחזרה, דאמן חוזר על הברכה שלפני כן ומודים זו אמירה בפני עצמה.

צ"ל מברך עם קמץ שהוא לשון ארמי ולא מבורך שזה בלשון הקודש, וצריך לומר לעלם שוא תחת למ"ד וקמץ תחת העי"ן ופתח תחת הלמ"ד.

צריך להפסיק קצת בין בריך להא שמיה בריכו', כה"ח אות י"ד.

ז. וכתב האר"י דהלשון בירושלמי דמשמע ממנו שצריך לעמוד הוא מוטעה ואינו מתלמוד ירושלמי עצמו אלא הגהת איזה חכם היתה והאחרונים הדפיסו אותה מדברי

הגה: מי שבא לבהכנ"ס ושמע הציבור עונים קדיש עונה עמהם **ק** אע"פ שלא שמע הש"ץ שאמר יתגדל ויתקדש וכו'...

הגה: גם הש"ץ צריך לומר יהא שמיא רבא **ר**.

עין משפט ו. יו"ד סימן רמג סעיף ו

ח. עון גדול הוא לבזות ת"ח או לשנאותן, וכל המבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא **ש**, והוא בכלל "כי דבר ה' בזה".

הגה: אסור להשתמש במי ששונה הלכות וכ"ש במי ששונה תלמוד **ת** ויקדים להשתמש במי ששונה הלכות קודם לזה שלומד גמרא.

עין משפט ז. יו"ד סימן רמה סעיף יג

יג. אין מבטלין התינוקות אפי' לבנין בית המקדש **א**.

הירושלמי, והאר"י ז"ל לא היה עומד מלבד בקדיש שאחר העמידה דשחרית או דערבית או דמנחה וכן בקדיש תתקבל של אחר חזרת הס"ת להיכל ואז היה נשאר מעומד וגומר עניית הקדיש ואח"כ היה יושב, כ"כ בשער הכוונות בסוף דרוש הקדיש ט"ז ע"ד. וכן הוא מנהג בית אל שאין עומדים בקדיש אלא א"כ התחיל החזן לומר קדיש והיה עומד שנשאר עומד עד שעונה איש"ר ועד דאמירין בעלמא, כה"ח אות כ'. הקם באמצע קדיש מפני חכם או מפני זקן צריך לישאר עומד עד אחר סיום איש"ר. מ"מ אם עושה רק הידור א"צ לעמוד כדי לענות הקדיש, כה"ח אות כ"א. בקדיש של ערבית דליל שבת יש לעמוד ששם קבלת תוספת רוח בברכו, וכן באומרו "ופרוש עלינו סוכת שלומך" ששם קבלת תוספת נשמה של שבת. וגם באמירת נשמת כל חי ביום שבת יש לעמוד ששם קבלת תוספת נפש דבחינת יום, כה"ח אות כ"ג.

ק. היינו שעונה שמתחיל יהא שמיא וכו' שזה שבח בפני עצמו, מ"א ס"ק ה'.

ר. אבל אינו מתחיל מאמן שכבר אמרו כשאמר ואמרו אמן, וכדי שלא יראה עונה אחר ברכותיו, כה"ח אות כ"ז.

ש. רמב"ם פ"ז מת"ת מסנהדרין צ"ט ע"ב.

ת. ופי' רש"י שם בסנהדרין צ"ט ע"ב היינו המשניות, והגאון ציין למגילה כ"ח ע"ב דין קדימה.

ומה שאסור להשתמש בת"ח אפי' בשונה הלכות אפי' במחל על כבודו אין מחילתו מחילה, דרך ברב שמחל אמרו ולא בשונה הלכות, מ"מ בשכר מותר. משורי ברכה.

א. מימרא דר"ל משום ר"י נשיאה בשבת קי"ט ע"ב.

עין משפט זז.

יו"ד סימן רמה סעיף ז

ז. מושיבין מלמדי תינוקות בכל עיר ועיר^ב, וכל עיר שאין בה מלמד תינוקות היו מחרימין^א אנשי אותה העיר עד שיושיבו מלמד תינוקות, ואם לא הושיבו מחריבין^ד העיר שאין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן.

הגה: עיין בחושן משפט בסי' קס"ג סעיף ג' שכר מלמד איך נגבה.

ב. מתקנת ר"י בן גמלא ב"ב כ"א ע"א. וכתב בספר ראשון לציון דהגם שאין חייב ללמד בן חבירו ולהוציא שכר עליו, הטעם כאן כיון שראו שתשכח תורה התקינו זה שהציבור יתנו מכיסם למצוה זו להעמדת התורה, וסיים שמר חמיו היה משכיר מלמדים מכיסו ללמד בני עניים תורה בב' ובג' עיירות.

ג. מימרא דר"ל בשם ר"י נשיאה בשבת קי"ט ע"א.

ד. טור ורמב"ם בפ"ב כדי לקיים ב' הלשונות בגמ' מחרימין ואמרי לה מחריבין.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com